

5-Giới Mai Mối:

Phật tại nước Xá-vệ, lúc đó con của trưởng giả Lộc tử tên là Ca la thông minh lanh lợi, thường giải quyết mọi nghi giùm cho mọi người. Cho nên nhà nào có con gái hay chị em gái, nếu có ai đến hỏi cưới đều

đến hỏi ý kiến của Ca la: “Ông A đến hỏi cưới con gái (chị em gái) của tôi, người này tốt hay không tốt có thể cung cấp y thực cho vợ con hay không, nên cho cưới hay không nên cho cưới ?” Nếu Ca la nói không tốt, không nên cho cưới vì không thể cung cấp y thực cho vợ con thì người đó nghe theo không cho cưới; ngược lại nếu Ca la nói tốt nên cho cưới vì có thể cung cấp y thực cho vợ con thì người đó nghe theo liền cho cưới. Nếu người nam nào muốn tìm vợ hỏi cưới đều đến hỏi Ca la: “Tôi muốn cưới cô A, cô gái này tốt hay không tốt, có thể thành gia sự được không?”, nếu ca la nói không tốt, không thể thành gia sự chớ nên cưới thì người đó nghe theo không hỏi cưới; ngược lại nếu Ca la nói tốt, có thể thành gia sự nên cưới thì người đó nghe theo liền hỏi cưới. Lại có trưởng hợp sau khi nghe lời Ca la cho cưới, con gái hoặc chị em gái của họ chịu nghèo cùng khổ sở, y thực không đủ; hoặc vốn đã nghèo cùng lại càng nghèo cùng khổ sở hơn, liền chê bai Ca la rằng: “Vì nghe theo lời của ca la nên con gái (chị em gái) của chúng ta phải rơi vào cảnh nghèo cùng”. Ngược lại nếu sau khi nghe lời Ca la cho cưới, con gái hoặc chị em gái của họ được giàu sang sung sướng, y thực đầy đủ; hoặc vốn đã giàu sang sung sướng lại càng sung sướng hơn, liền khen ngợi Ca la rằng: “Nhờ nghe theo lời Ca la nên nay con gái (chị em gái) của ta mới được giàu sang sung sướng như thế”; như thế Ca la hoặc được khen ngợi hoặc bị chê bai. Thời gian sau Ca la do lòng tin xuất gia, cạo bỏ râu tóc mặc Ca sa làm Tỳ kheo vẫn như trước kia làm mai mối. Nếu nhà nào có con gái hay chị em gái, có ai đến hỏi cưới đều đến hỏi ý kiến của Tỳ kheo Ca la... giống như đoạn văn trên, cho đến câu như thế Tỳ kheo Ca la hoặc được khen ngợi hoặc bị chê bai. Tỳ kheo Ca la thường lui tới nhà đàn việt, có người hỏi Ca la: “Đại-đức có đến nhà ông A không, nếu có đến nhờ thầy nói giúp nhà đó gả con gái (chị em gái) cho con trai của tôi”, Ca la nhận lời, cứ như thế làm mai mối qua lại. Có Tỳ kheo thiếu dục tri túc hành hạnh đầu đà nghe biết việc này hổ thẹn không vui liền quở trách Ca la rằng: “Tại sao là Tỳ kheo mà con làm mai mối”, quở trách rồi liền đem việc này bạch Phật, Phật do nhân duyên này nhóm Tỳ kheo tăng rồi hỏi Ca la: “Thầy thật đã làm việc này phải không ?” Đáp: “Thật vậy, Thế tôn”, Phật dùng đủ lời quở trách: “Việc thầy đã làm không phải pháp Sa-môn... là điều mà người xuất gia không nên làm. Thầy là người ngu si, thầy không biết Ta đã dùng đủ cách quở trách dục, dục tưởng; đủ cách khen ngợi ly dục tưởng, diệt dục nhiệt. Ta

thường dạy người nói pháp ly dục, đối với dục thầy còn không nên sanh tâm, huống chi làm nghiệp ác căn bản bất tịnh kiết phược dục nhuế si.

Thầy ngu si, ta còn không khen ngợi người ít dục tâm huống chi là làm mai mối?” Đủ lời quở trách rồi Phật bảo các Tỳ kheo: “Do mười lợi nên kết giới cho các Tỳ kheo, từ nay giới này nên nói như sau:

Nếu Tỳ kheo làm việc mai mối, đem lời người nam nói với người nữ, đem lời người nữ nói với người nam, hoặc thành việc vợ chồng hoặc thành việc tư thông, cho đến một lần giao hội thì Tỳ kheo này phạm Tăng-già-bà-thi-sa.

Làm việc mai mối là nhận lời của người tới lui qua lại làm mai mối. Người nữ được mười bốn hạng người bảo hộ: Cha bảo hộ, mẹ bảo hộ, cha mẹ cùng bảo hộ, anh em bảo hộ, chị em bảo hộ, cậu bảo hộ, cô bảo hộ, cả cô cậu cùng bảo hộ, bà con bảo hộ, dòng họ bảo hộ, tự bảo hộ, luật pháp bảo hộ và chống bảo hộ. Đem lời người nữ nói với người nam là người nữ nói với Tỳ kheo: “Thầy có thể chuyển lời nói này đến người nam kia không, đó là “Tôi muốn làm vợ ông hoặc muốn cùng ông tư thông, ông có thể làm chồng tôi hoặc cùng tôi tư thông không?” Hoặc “Tôi muốn gả con gái (chị em gái) cho ông, ông có thể làm chồng con gái (chị em gái) tôi không?”.

Đem lời người nam nói với người nữ là người nam nói với Tỳ kheo: “Thầy có thể chuyển lời nói này đến cô gái kia không, đó là: Tôi muốn lấy cô (hoặc con gái, chị em gái của cô) làm vợ hoặc muốn cùng cô (hoặc con gái, chị em gái của cô) tư thông”. Trượng phu có bảy loại vợ:

Một là vợ do tìm cầu được: Nhờ dùng chút ít tài vật mà tìm cầu được vợ.

Hai là vợ nhờ nước mà được: Nếu có người nắm tay và rưới nước vào lòng bàn tay của người con gái rồi trao cho mà được vợ.

Ba là vợ nhờ phá mà được: do cướp phá nước khác đoạt được rồi lấy làm vợ; hoặc nước phản nghịch đi thảo phạt đoạt được rồi lấy làm vợ.

Bốn là vợ tự đến mà được: do người nữ tự tâm tham ái thọ lạc tự nguyện đến làm vợ.

Năm là vợ nhờ y thực mà được: do người nữ không thể tự sinh sống, vì y thực nên tự nguyện đến làm vợ.

Sáu là vợ do hợp sanh mà được: Nếu người nữ nói với người nam: “Anh có tài sản, tôi cũng có tài sản, khi sanh con trai hay con gái chúng ta cùng nuôi dưỡng”, đây gọi là nhờ hợp lực sinh sống mà được vợ.

Bảy là vợ được trong chốc lát: Là chỉ cùng một lần giao hội.

Trong giới này tướng phạm là nếu Tỳ kheo nhận lời của người

chủ, tự đến nói với người kia rồi tự trở về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa. Nếu Tỳ kheo tự nhận lời của người chủ, tự đến nói với người kia rồi sai sứ về báo lại cũng phạm Tăng-già-bà-thi-sa. Nếu Tỳ kheo tự nhận lời của người chủ, tự đến nói với sứ giả của người kia rồi sai sứ về báo lại cũng phạm Tăng-già-bà-thi-sa. Nếu Tỳ kheo tự nhận lời của người chủ, sai sứ đến nói với sứ giả của người kia rồi sai sứ về báo lại cũng phạm Tăng-già-bà-thi-sa. Nếu Tỳ kheo tự nhận lời của người chủ, sai sứ đến nói với người kia rồi tự mình về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa. Nếu Tỳ kheo tự nhận lời của người chủ, sai sứ đến nói với người kia rồi sai sứ về báo lại cũng phạm Tăng-già-bà-thi-sa.

Nếu Tỳ kheo từ sứ giả nhận lời của người chủ, sai sứ đến nói với người kia rồi sai sứ về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa. Nếu Tỳ kheo từ sứ giả nhận lời của người chủ, sai sứ đến nói với sứ giả của người kia rồi sai sứ về báo lại cũng phạm Tăng-già-bà-thi-sa. Nếu Tỳ kheo từ sứ giả nhận lời của người chủ, sai sứ đến nói với người kia rồi tự mình về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa. Nếu Tỳ kheo từ sứ giả nhận lời của người chủ, tự đến nói với người kia rồi tự trở về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa. Nếu Tỳ kheo từ sứ giả nhận lời của người chủ, tự đến nói với người kia rồi sai sứ về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa. Nếu Tỳ kheo từ sứ giả nhận lời của người chủ, tự đến nói với sứ giả của người kia rồi sai sứ về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa.

Trường hợp có hai Tỳ kheo nhận lời của người chủ, khi ra ngoài Tỳ kheo này nói với Tỳ kheo kia rằng: “Thầy nói luôn ý của tôi”, nếu Tỳ kheo kia đến nói với người kia rồi trở về báo lại cho người chủ biết thì cả hai đều phạm Tăng-già-bà-thi-sa; nếu không trở về báo lại thì cả hai đều phạm Thâu-lan-giá. Nếu hai Tỳ kheo nhận lời của người chủ, khi ra ngoài Tỳ kheo này nói với Tỳ kheo kia rằng: “Thầy chớ nói ý của tôi”, Tỳ kheo kia đến nói với người kia rồi trở về báo lại thì Tỳ kheo kia phạm Tăng-già-bà-thi-sa, nếu không trở về báo lại thì phạm Thâu-lan-giá.

Trường hợp các Tỳ kheo vào nhà thí chủ, chủ nhà hỏi Tỳ kheo đi trước rằng: “Các thầy có đến nhà ông A không, nếu có nhờ các thầy nói giúp để nhà đó gả con gái (chị em gái) cho con trai của tôi”, Tỳ kheo đi trước nói: “Chúng tôi không được làm mai mối”, Tỳ kheo đi sau nghe vậy liền đến nhà ông A nói rằng: “Ông có thể gả con gái (chị em gái) cho con trai của ông B không?” Sau đó trở về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa, không trở về báo lại thì phạm Thâu-lan-giá. Nếu chủ nhà hỏi Tỳ kheo đi sau: “Thầy có ra vào các nhà ông A, ông B không, nếu

có nhờ thầy nói giúp để nhà đó gả con gái (chị em gái) cho con trai của tôi”, Tỳ kheo đi sau nói: “Chúng tôi không được làm mai mối”, Tỳ kheo đi trước nghe vậy liền đi đến các nhà đó nói với họ rằng: “Ông có thể gả con gái (chị em gái) cho con trai của ông C không?” Nếu trở về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa, không trở về báo lại thì phạm Thâu-lan-giá.

Trường hợp một Tỳ kheo đi trên đường gặp một người nữ nói với Tỳ kheo rằng: “Thầy có thể nói với ông A gả con gái (chị em gái) cho con trai của tôi không?” Nếu Tỳ kheo nhận lời đến nói với ông A rồi trở về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa, không trở về báo lại thì phạm Thâu-lan-giá. Như thế cho đến hai, ba, bốn người nữ cũng vậy hoặc hai, ba, bốn Tỳ kheo cũng vậy. Trường hợp một Tỳ kheo đi trên đường gặp một người nam nói với Tỳ kheo rằng: “Thầy có thể nói với ông A gả con gái (chị em gái) cho con trai của tôi không?” Tỳ kheo nhận lời đến nói với ông A rồi trở lại báo cho biết thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa, nếu không trở lại báo thì phạm Thâu-lan-giá. Như thế cho đến hai, ba, bốn người nam cũng vậy hoặc hai, ba, bốn Tỳ kheo cũng vậy. Trường hợp Tỳ kheo đi trên đường gặp một người nữ và một người nam nói với Tỳ kheo rằng: “Thầy có thể nói với ông A gả con gái (chị em gái) cho con trai của chúng tôi không?” Tỳ kheo nhận lời đến nói với ông A... tương phạm như trường hợp trên, như thế cho đến hai, ba, bốn người nữ và người nam cũng vậy hoặc hai, ba, bốn Tỳ kheo cũng vậy. Trường hợp một Tỳ kheo đi trên đường gặp một người nữ và một huỳnh môn, cho đến hai, ba, bốn người nữ và huỳnh môn hoặc hai, ba, bốn Tỳ kheo tương phạm cũng giống như trường hợp trên. Trường hợp một Tỳ kheo đi trên đường gặp một người nữ và người hai căn, cho đến hai, ba, bốn người nữ và người hai căn hoặc hai, ba, bốn Tỳ kheo tương phạm cũng giống như trường hợp trên. Trường hợp một Tỳ kheo đi trên đường gặp một người nam và một huỳnh môn, cho đến hai, ba, bốn người nam và huỳnh môn hoặc hai, ba, bốn Tỳ kheo tương phạm cũng giống như trường hợp trên. Trường hợp một Tỳ kheo đi trên đường gặp một người nam và người hai căn, cho đến hai, ba, bốn người nam và người hai căn hoặc hai, ba, bốn Tỳ kheo tương phạm cũng giống như trường hợp trên. Trường hợp một Tỳ kheo đi trên đường gặp một huỳnh môn và người hai căn, cho đến hai, ba, bốn huỳnh môn và người hai căn hoặc hai, ba, bốn Tỳ kheo tương phạm cũng giống như trường hợp trên. Trường hợp một Tỳ kheo đi trên đường gặp một người nữ, một người nam, một huỳnh môn và một người hai căn; cho đến hai, ba, bốn người nữ, người

nam, huỳnh môn và người hai căn hoặc hai, ba, bốn Tỳ kheo tướng phạm cũng giống như trường hợp trên.

Trường hợp có hai vợ chồng cư sĩ giận nhau không hòa hợp, có một Tỳ kheo thường lui tới nhà đó sau khi thăm hỏi biết được nguyên do liền khuyên bảo hai người hòa hợp lại, khuyên bảo rồi sanh nghi không biết mình có phạm Tăng-già-bà-thi-sa không, liền đem việc này bạch Phật, Phật nói: “Ba loại vợ do tài vật mà được, do nước rưới vào lòng bàn tay mà được và do cướp phá chiếm được, nếu đã làm giấy chứng nhận mà nói là không phải vợ tôi, luật pháp chưa xử đoán vẫn còn qua lại và chưa nói là không phải vợ tôi, Tỳ kheo khuyên bảo hòa hợp thì phạm Thâu-lan-giá; nếu đã làm giấy chứng nhận mà nói là không phải vợ tôi, luật pháp đã xử đoán không qua lại nữa và nói là không phải vợ tôi, Tỳ kheo khuyên bảo hòa hợp thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa”.

Nhận lời của người có ba cách:

1. Oai nghi: Nếu Tỳ kheo nói với người chủ: “Ông thấy tôi qua lại ngồi đứng thì biết là được hay không được”.

2. Tướng: Nếu Tỳ kheo nói với người chủ: “Ông thấy tôi mới cao tóc hay mặc Tăng-già-lê hay cầm bát thì biết là được hay không được”.

3. Ước hẹn: Nếu Tỳ kheo nói với người chủ: “Ông thấy tôi khi ở trong chúng nói lớn tiếng hay phất y thì biết là được hay không được”. Trở về báo lại có sáu cách: Miệng nói, viết thư, ấn dấu tay (ký tên), oai nghi, tướng và ước hẹn.

- Miệng nói: Nếu Tỳ kheo miệng nhận lời, sai sứ đến tự miệng nói với người kia, trở về tự miệng báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa; cho đến viết thư, ký tên, oai nghi, tướng và kỳ hẹn báo lại đều phạm Tăng-già-bà-thi-sa.

- Viết thư: Nếu Tỳ kheo miệng nhận lời rồi viết thư cho người kia và viết thư báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa; cho đến ký tên, oai nghi, tướng, ước hẹn và tự miệng báo lại đều phạm Tăng-già-bà-thi-sa.

- Ký tên (ấn dấu tay, đóng dấu): Nếu Tỳ kheo tự miệng nhận lời rồi ký tên để nói cho người kia biết và ký tên để báo lại cho người chủ biết thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa; cho đến dùng oai nghi, tướng, ước hẹn, tự miệng nói hay viết thư báo lại đều phạm Tăng-già-bà-thi-sa.

- Dùng oai nghi.

- Dùng tướng.

- Ước hẹn cũng phạm giống như vậy.

Nếu Tỳ kheo nhận lời của người giàu sang đến nói với người giàu sang rồi trở về báo lại thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa; nếu nhận lời của người nghèo hèn đến nói với người giàu sang rồi trở về báo lại thì phạm Thâu-lan-giá. Nếu Tỳ kheo nhận lời của người kia mà hiểu được ý thì phạm Tăng-già-bà-thi-sa; nếu hiểu ý mà không nhận lời thì phạm Thâu-lan-giá; nếu nhận lời mà không hiểu được ý thì không phạm.